



Educació ètica

- Què et suggereix la paraula *ètica*? I la paraula *civisme*?
- En quines situacions es fan servir?
- Per a què creus que pot servir l'educació ètica?

0



Socialització i autonomia

Aquesta assignatura ens ha d'ajudar a comportar-nos millor com a persones i com a ciutadans. Una de les primeres coses que ens vol ensenyar és que hem de combinar dues inclinacions que semblen antagòniques: formar part d'una col·lectivitat i ser nosaltres mateixos.

- **Fixa't com vivim i apren-ne.** D'això en diem **socialització** o transmissió de les maneres de viure que una societat ha fet seves.
- **Pensa com t'agradaria viure.** D'això en diem **autonomia** o capacitat per decidir per tu mateix com vols viure i per organitzar correctament, juntament amb els altres, la societat.

Es tracta de combinar socialització i autonomia per aproximar-se a una vida amb valors.

- Pensa costums i formes de viure propis de la nostra societat que et semblen correctes.
- Pensa altres aspectes que et semblen incorrectes i que t'agradaria canviar.
- Explica per què és important una vida amb valors.
- Tria una de les imatges d'aquesta pàgina i fes un escrit en què la relacionis amb aquesta assignatura.

Aprendre a viure

Aprendre a viure una vida amb valors vol dir diverses coses:

- **Aprendre a ser.** Ens hem d'esforçar per alliberar-nos dels nostres defectes i saber comportar-nos en situacions en les quals conviuen persones i grups que defensen opinions molt diferents.

Aprendre a ser = **autonomia** (pensar i fer per un mateix) + **projecte personal** (com m'agradaria ser i què m'agradaria fer)

- **Aprendre a conviure.** Hem de lluitar contra l'individualisme i ser capaços de crear vincles interpersonals d'afecte i confiança amb les persones que ens envolten.

Aprendre a conviure = **ser empàtic** (saber posar-se en la pell dels altres) + **altruista** (estar disposat a fer coses en favor de les altres persones)

- **Aprendre a formar part de la societat.** No hem de mirar únicament pel nostre interès individual, sinó que hem d'aprendre a contribuir al bé comú i participar en la vida dels grups socials i del conjunt de la societat.

Aprendre a formar part de la societat = **ser cívic** (respectar les normes i els hàbits socials) + **participar** (intervenir amb opinions i treball per millorar la vida pública)

- **Aprendre a habitar el món.** Hem de ser responsables de les conseqüències dels nostres actes i hem d'aprendre a pensar en el futur de la Terra —que és el nostre futur— i en el benestar de tota la humanitat.

Aprendre a habitar el món = **ser sostenible** (no destruir la naturalesa) + **buscar la justícia global** (aprendre a aplicar els valors més enllà de les fronteres del propi país)

Aquestes quatre tasques són pròpies d'aquesta assignatura i també depenen de l'educació que reps al centre educatiu i fora del centre. Al capdavant, però, tu ets l'únic protagonista de la teva educació.

- Busca exemples de casos problemàtics deguts a un aprenentatge deficient de les quatre tasques descrites (aprendre a ser, a conviure, a formar part de la societat o a habitar el món).
- A banda d'aquesta assignatura, explica de quines maneres l'escola o el teu entorn social ensenya a viure amb valors.

“Cal entendre la ciutadania com una conjunció de tres elements constitutius: la possessió de certs drets, així com l'obligació de complir certs deures en una societat específica; la pertinença a una comunitat política determinada (normalment l'Estat), que s'ha vinculat en general a la nacionalitat, i l'oportunitat de contribuir a la vida pública d'aquesta comunitat a través de la participació.”

S. GARCÍA i S. LUKES,
Ciudadanía: justicia social, identidad y participación.
Madrid, Siglo XXI, 1999, p. 1
(adaptació).

- Quins tres elements de la ciutadania destaca aquesta definició? Explica'ls amb les teves paraules.

- Què vol dir que “tu ets l'únic protagonista de la teva educació”?

UN PROJECTE DE SERVEI A LA COMUNITAT és una manera de contribuir a millorar la societat i, alhora, exercir el dret a participar en democràcia.

L'objectiu d'aquests projectes, els destinataris dels quals són infants, avis, persones malaltes..., és atendre una necessitat social concreta que no està del tot coberta. Però també la millora del medi ambient pot ser-ne un objectiu.

Cinc raons per implicar-s'hi

Val la pena complicar-se la vida fent alguna cosa per als altres? Ens traurà temps per estudiar o per divertir-nos? Realment ens toca fer això o és una feina de l'Estat? Aquestes i moltes altres preguntes poden qüestionar el sentit d'implicar-se en un **projecte de servei a la comunitat**. Però hi ha raons per fer-ho:

- 1 Perquè és impossible que l'Estat del Benestar cobreixi totes les necessitats dels ciutadans.
- 2 Perquè tenim dret a participar activament en la millora de la societat. No ens hem de limitar a ser ciutadans passius.
- 3 Perquè és un deure cívic contribuir a fer que el món sigui millor.
- 4 Perquè s'aprenen moltes coses útils participant-hi.
- 5 Perquè és una experiència personal i col·lectiva que dóna molta satisfacció.

Tres bons exemples

- a Recuperació de la bassa del canal.** Alumnes d'ESO de l'escola Povill, d'Olesa de Montserrat, en adonar-se del deteriorament ambiental del seu territori, decideixen condicionar un indret de valor ecològic, en col·laboració amb l'Associació Hàbitat.
- b Aprenentatge solidari.** Alumnes del cicle formatiu de tècnic en cures auxiliars d'infermeria de l'escola Solc Nou de Barcelona comparteixen els seus coneixements amb persones immigrants novingudes, acollides per Càritas, que volen treballar com a cuidadors domèstics.
- c Joves pel barri.** Alumnes de batxillerat de l'IES Eduard Fontserè fan d'ajudants de monitor a l'esplai La Florida de l'Hospitalet de Llobregat i comparteixen jocs, contes i manualitats amb els nens i nenes més petits la família dels quals no els pot atendre després de l'escola.

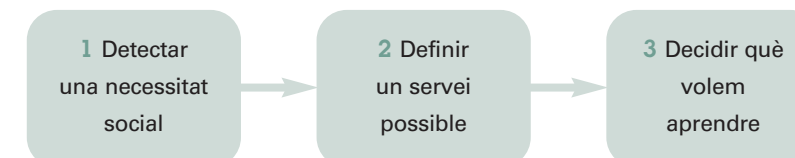
Sabies que els joves amb un grau més alt de felicitat són els que estan més disposats a arriscar-se per defensar valors com els drets humans, la pau, la lluita contra la fam, el medi ambient...?

Font: *Bienestar y felicidad de la juventud española*, INJUVE, 2007.



Com es pot triar un projecte

De projectes de servei a la comunitat n'hi ha de molts tipus, i no tots estan al nostre abast. Abans d'involucrar-nos-hi hem de tenir una idea clara i ben pensada. Aquests tres passos poden servir-nos de pauta:



1 DETECTAR UNA NECESSITAT SOCIAL

Com la podem descobrir? Al nostre voltant hi ha moltes entitats socials i també serveis públics que poden aportar-nos algunes pistes. Però també la gent del barri, el veïnat, el mateix institut ens poden plantejar un problema no resolt o un dèficit que està al nostre abast.

2 DEFINIR UN SERVEI POSSIBLE

Què podem fer davant de la necessitat social detectada? Podem, és clar, generar un servei dissenyat per nosaltres mateixos, però també podem ajudar aquelles entitats que ja s'hi dediquen i tenen experiència. Pensem què pot aportar cadascú: els coneixements i les habilitats personals que podrem posar al servei dels altres.

3 DECIDIR QUÈ VOLEM APRENDRE

Què podríem aprendre de tot plegat? Si fem que l'aprenentatge formi part del projecte, el servei tindrà més bona qualitat. Proponem-nos adquirir nous coneixements, practicar certes habilitats, aprofundir actituds. Imaginem també en quins altres moments de la nostra vida podrem aplicar tot això que haurem après.



En marxa!

No ens limitem a queixar-nos perquè el món és injust o les coses no van bé.

Hi ha moltes maneres de contribuir a millorar el nostre entorn i fer-nos la vida més agradable a tots plegats. Tots podem fer-hi alguna cosa.

• Quin podria ser el nostre projecte de servei a la comunitat aquest any?

Els projectes en què el servei que es fa és tan important com els aprenentatges que proporcionen reben el nom de projectes d'**aprenentatge servei**. Són molt populars a escoles, instituts, universitats i ONG d'arreu del món, especialment a l'Amèrica Llatina i els Estats Units.